

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE

LA RAPORTUL SPECIAL AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE

Adaptarea normelor politicii de coeziune pentru a
răspunde la pandemia de COVID-19

Fondurile sunt utilizate într-o manieră mai flexibilă, însă este
necesară reflectarea asupra politicii de coeziune, ca
instrument de răspuns în situații de criză

Cuprins

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT.....	2
II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CCE.....	3
1. Prioritizarea de către autoritățile naționale a instrumentelor de criză și de redresare.....	3
2. Punerea în aplicare în paralel a diferitelor fluxuri de finanțare.....	3
3. Monitorizare și raportare.....	4
III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRILE CURȚII DE CONTURI EUROPENE.....	4
1. Recomandarea 1 – Să se analizeze caracterul adecvat al politicii de coeziune ca instrument bugetar de răspuns în situații de criză.....	4
2. Recomandarea 2 – Să se monitorizeze îndeaproape absorbția REACT-EU pentru a furniza sprijin axat pe rezultate acolo unde este nevoie.....	4

În conformitate cu articolul 259 din [Regulamentul financiar](#), prezentul document cuprinde răspunsurile Comisiei Europene la observațiile dintr-un raport special al Curții de Conturi Europene și urmează să fie publicat concomitent cu raportul special.

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

În perioada de vârf a crizei provocate de pandemia de COVID-19, instituțiile UE au colaborat pentru a găsi cea mai bună modalitate de a sprijini statele membre care aveau nevoie urgentă de lichidități. Prin faptul că au permis utilizarea **fondurilor disponibile în cadrul politicii de coeziune** din perioada 2014-2020, cele două inițiative pentru investiții ca reacție la coronavirus s-au dovedit a fi deosebit de utile autorităților naționale. Curtea de Conturi Europeană estimează că noile flexibilități au condus la realocarea a aproximativ 35 de miliarde EUR în toate sectoarele. Potrivit estimărilor Comisiei, aproximativ două treimi din această sumă, adică aproximativ **23 de miliarde EUR¹**, au fost reorientate în mod special pentru a contracara impactul pandemiei, îndeosebi în ceea ce privește sistemul de sănătate, sprijinirea financiară a întreprinderilor mici și mijlocii și instituirea unor scheme naționale privind reducerea timpului de muncă.

În 2021, politica de coeziune a primit o finanțare suplimentară din partea inițiativei NextGenerationEU sub formă de **resurse REACT-EU în valoare de 50,6 miliarde EUR**. Această finanțare suplimentară **a sprijinit statele membre**, prin faptul că a condus la sporirea lichidităților acestora și a furnizat noi resurse pentru a răspunde nevoilor generate de criză.

Comisia a ajutat autoritățile să depășească dificultățile și să găsească sinergii între toate noile instrumente de finanțare. Aceasta a tratat toate cererile ca o prioritate, permițând aprobarea rapidă a modificărilor programului. Chiar și măsurile deja finalizate, care fuseseră lansate după 1 februarie 2020, puteau fi rambursate și finanțate în proporție de 100 % din bugetul UE, fără a necesita cofinanțare națională. S-a oferit flexibilitate pentru cadrele de punere în aplicare și de audit, menținând, în același timp, cerința privind respectarea strictă a normelor aplicabile. REACT-EU a fost primul instrument utilizat în cadrul NextGenerationEU, primele plăți către statele membre fiind efectuate în iunie 2021.

Datorită reprogramării semnificative și a utilizării temporare a ratei de cofinanțare a UE de 100 %, execuția financiară s-a accelerat și mai mult în perioada 2020-2021: rata cheltuielilor a crescut la 73 % la sfârșitul lunii octombrie 2022, după ce CCE și-a finalizat lucrările de audit.

Pandemia de COVID-19 a provocat perturbări grave în economiile și societățile statelor membre, existând riscul de a se adânci divergențele regionale și inegalitățile sociale. Pentru a se asigura că politica de coeziune își poate urmări cu succes obiectivul pe termen lung de reducere a disparităților socioeconomice și teritoriale, a fost necesară adaptarea urgentă a politicii la contextul mai larg și abordarea consecințelor pandemiei care afectează viețile oamenilor, întreprinderile, investițiile și implementarea proiectelor. Flexibilitățile din cadrul CRII și CRII+ au constituit elemente esențiale pentru a evita adâncirea în continuare a disparităților dintre regiuni ca urmare a crizei, investindu-se în același timp resurse REACT-EU pentru a continua sprijinul necesar pentru asistență medicală, întreprinderi și lucrători și pentru a pregăti redresarea în conformitate cu prioritățile verzi și digitale.

Politica de coeziune și-a demonstrat pe deplin adaptabilitatea și flexibilitatea ca fiind una dintre cele mai mari politici de investiții ale UE în redresarea în urma crizei. Totuși, acest lucru nu a condus la transformarea politicii de coeziune într-un instrument de răspuns la criză – flexibilitățile corespunzătoare au fost bine delimitate în cadrul juridic și limitate în timp. Politica de coeziune rămâne în primul rând o politică de investiții pe termen lung pentru convergența socială și economică între regiunile europene, în conformitate cu prioritățile UE. Politica de coeziune continuă să ofere rezultate în ceea ce privește obiectivul său principal, și anume consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale și de realizare a priorităților politice ale Uniunii, cum ar fi tranziția verde și

tranziția digitală, și va continua să facă acest lucru în special în cadrul generației de programe 2021-2027.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CCE

1. Prioritizarea de către autoritățile naționale a instrumentelor de criză și de redresare

Comisia consideră că statele membre au acordat în mod corect prioritate utilizării instrumentelor de criză și de redresare pentru a se asigura că operațiunile afectate sunt adaptate la noile circumstanțe, că resursele deja investite nu se pierd și că fondurile contribuie la limitarea impactului pandemiei asupra coeziunii. De asemenea, se remarcă faptul că finanțarea suplimentară în temeiul REACT-EU a oferit posibilitatea realizării de investiții înainte de începerea programelor pentru perioada 2021-2027, în scopul reducerii decalajului dintre perioada 2014-2020 și perioada 2021-2027, precum și al facilitării redresării².

2. Punerea în aplicare în paralel a diferitelor fluxuri de finanțare

Comisia recunoaște nevoia de coordonare și de complementaritate în punerea în aplicare a fondurilor politicii de coeziune, în special a REACT-EU și a Mecanismului de redresare și reziliență.

Riscurile dublei finanțări sunt atenuate în mare măsură prin mai multe mecanisme și dispoziții. Atât statele membre, cât și Comisia acordă o atenție deosebită evitării suprapunerilor. În primul rând, în conformitate cu articolul 63 alineatul (9) din RDC pentru perioada de programare 2021-2027, cheltuielile incluse într-o cerere de plată pentru unul dintre fonduri nu se includ în altă parte în cadrul aceluiași fond sau al unui alt instrument. Acest lucru este deja pus în aplicare în perioada de programare 2014-2020 și este – și va continua să fie – monitorizat îndeaproape prin intermediul activităților de audit. Această dispoziție este, de asemenea, puternic subliniată în criteriile de selecție aplicate în statele membre pentru selectarea proiectelor lor.

În al doilea rând, documentele de programare, și anume acordul de parteneriat, programele și planurile teritoriale pentru o tranziție justă, necesită o descriere a complementarităților și a sinergiilor dintre politica de coeziune și alte instrumente ale Uniunii, cu scopul de a evita suprapunerile și de a permite anticiparea oricărui risc posibil de dublă finanțare.

² A se vedea punctul 36 și caseta 2 din observațiile Curții de Conturi Europene.

Atât acordurile de parteneriat pentru programele din perioada 2021-2027, cât și planurile naționale de redresare și reziliență prevăd o descriere a complementarităților cu alte instrumente. Acest lucru este utilizat ca bază pentru noi modalități de coordonare, pentru a se asigura că sunt asigurate complementarități și că sunt valorificate sinergiile dintre diferitele instrumente.

Serviciile DG REGIO și DG EMPL au fost asociate în mod corespunzător la evaluarea planurilor de redresare și reziliență propuse de statele membre în cadrul MRR, asigurând astfel sinergia și cunoașterea deplină a obiectivelor statelor membre în cadrul MRR și al fondurilor politicii de coeziune. În plus, ca parte a acordurilor operaționale semnate cu Comisia, statele membre se angajează, de asemenea, să organizeze în comun un eveniment anual cu părțile interesate pentru a discuta complementaritatea, sinergia, coerența și consecvența dintre punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență și a celorlalte programe ale UE³.

3. Monitorizare și raportare

Cu scopul de a oferi mai multă transparență și responsabilitate în legătură cu utilizarea fondurilor politicii de coeziune în ceea ce privește asistența medicală (inclusiv vaccinarea), sprijinul pentru întreprinderi și schemele privind reducerea timpului de muncă, Comisia a publicat un set de 32 de indicatori neobligatorii privind COVID-19. Aceștia au fost preluați pe scară largă de statele membre și au ajutat autoritățile și Comisia să monitorizeze și să evalueze modul în care a fost utilizată finanțarea din partea politicii de coeziune, inclusiv din resursele REACT-EU, în contextul pandemiei.

Comisia își menține angajamentul de a-și informa cetățenii cu privire la toate cheltuielile publice. Din acest motiv, Comisia a creat trei tablouri de bord interactive în cadrul Platformei de date deschise⁴ privind utilizarea de către statele membre a finanțării din partea politicii de coeziune în timpul crizei. Tabloul de bord conține informații privind cheltuielile statelor membre, în special în principalele domenii – **sănătate, întreprinderi și sprijin direct pentru oameni**⁵.

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRILE CURȚII DE CONTURI EUROPENE

1. Recomandarea 1 – Să se analizeze caracterul adecvat al politicii de coeziune ca instrument bugetar de răspuns în situații de criză

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: Până la sfârșitul anului 2024

Comisia acceptă recomandarea.

³ A se vedea punctul 40 din observațiile Curții de Conturi Europene.

⁴ Tabloul de bord referitor la coronavirus: răspunsul politicii de coeziune a UE – Tabloul de bord REACT-EU – Prezentare generală a indicatorilor politicii de coeziune privind coronavirusul

⁵ A se vedea punctele 73-79 din observațiile Curții de Conturi Europene.

2. Recomandarea 2 – Să se monitorizeze îndeaproape absorbția REACT-EU pentru a furniza sprijin axat pe rezultate acolo unde este nevoie

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: Imediat

Comisia acceptă recomandarea.

Comisia va continua să monitorizeze și să ofere sprijin autorităților de management în ceea ce privește punerea în aplicare a priorităților REACT-EU. În acest context, Comisia va identifica programele care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește cheltuielile și va colabora cu autoritățile responsabile de programe pentru a maximiza potențialul resurselor REACT-EU. Conform principiului gestiunii partajate, este de competența statelor membre să se asigure că operațiunile cofinanțate contribuie în mod eficace la realizarea obiectivelor și a țintelor de performanță.